

Fra Valentí: "Amb el pessebre tenim una oportunitat per conservar un patrimoni"

Dv, 13/12/2019 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete –CR) Segons la nostra tradició popular, és entorn de la festa de Sant Nicolau, el dia 6 de desembre, i de la Puríssima, el dia 8 de desembre, i sobretot a Barcelona, per la festa de Santa Llúcia, el 13 de desembre, quan es comença a muntar el pessebre familiar. Una vegada construït el pessebre, es procedeix a fer atansar, una mica cada dia, les figures de Josep i Maria vers el portal. Quan arriba el 14 de desembre, aquestes figures itinerants se substitueixen per aquelles figures del misteri que hauran de quedar-se a la cova o bé al portal.

La figureta de l'Infant Jesús es col·loca al pessebre al moment de la missa del gall, i cal situar l'infant ben a prop del bou i la mula perquè li donin escalf. I una vegada ha nascut l'infant Jesús oblidem el pessebre? Gens ni mica! El calendari del pessebre continua i ho fa fins a la festa de la Candelera, al febrer. Així es pot llegir en el llibre [‘El nostre pessebre. Tradició, història i simbolisme’](#), de **fra Valentí Serra de Manresa**, editat per l'[Editorial Mediterrània](#), i presentat aquest dijous al vespre a la cripta dels caputxins de Pompeia a Barcelona.

Un llibre que és una aproximació a les principals característiques dels pessebres impulsats pels frares caputxins, juntament amb una breu presentació del simbolisme de les figures i una síntesi històrica sobre l'origen del pessebre, entre altres temàtiques explicades. Una obra que posa de relleu alhora com els religiosos caputxins de Catalunya i Mallorca "són uns entusiastes propagadors del pessebrisme popular", tal com afirma fra Valentí en el llibre. Un pessebre que, segons **Bosco Garcia Florensa**, pessebrista, apareix al segle II a les catacumbes, i "arriba a Catalunya al segle XIV via Nàpols".

El nou llibre de fra Valentí Serra de Manresa és un retrat rigorós i fidel del simbolisme i la identitat del pessebre, "del nostre pessebre", recorda l'autor, ja que fra Valentí presenta "el pessebre tradicional i caputxí". L'autor del llibre ha

reconegut que coincideix amb el **papa Francesc** quan demana que “cal recuperar el pessebre”, perquè reconeix que amb el pessebre “es configura el clima familiar i entra el misteri a casa”.

Així de fet va començar la tradició de bastir el pessebre a les llars familiars. “La gent desitjava tenir el pessebre a casa i els caputxins van començar a reduir les figures”, ha explicat el caputxí. “El Papa demana que no es perdi la tradició de fer el pessebre”, ha explicat, perquè, recorda, “amb el pessebre recuperem la tradició cristiana i catalana”.

I és que fra Valentí és un gran entusiasta de la cultura popular i la tradició de casa nostra. Reconeix que és entorn al pessebre “que un té l’oportunitat de conservar un patrimoni”. Un patrimoni que passa per conèixer els orígens, la tipologia i els passos propis del pessebre, així com el simbolisme de cada figura. “La figura del caganer, molt discutida, o la del pastor que fa allioli de codony és també molt del nostre tarannà català”, ha afirmat el caputxí.

El llibre explica també, per exemple, com en el dia dels Sants Innocents se situa l’estel a la part oriental del pessebre per anar conduint els Reis fins al portal, tot avançant l’estel una mica cada dia per tal de guiar el camí als Reis. O que quan arriba la festa de l’Epifania, el 6 de gener, se substitueixen les figures dels Reis itinerants per unes altres en posició reverent i adoradora.

O que per la festa de Sant Antoni Abat, el 17 de gener, les figures del misteri reben, a peu del portal, la visita de tots els animals del pessebre popular, i també com uns quinze dies abans de desmuntar el pessebre, el 15 de gener per sant Pau Ermità, en les diades més gèlides de l’any, se solia procedir a nevar el pessebre. Tota una tradició i litúrgia pròpies que serveixen en definitiva “per reviuere l’entrançable tradició de seguir expressant la visualització plàstica del naixement de Crist”.

La coberta del llibre, així com el pròleg, és obra de **Miquel Oliveres**, ha explicat **Montse Costas**, editora de l’Editorial Mediterrània. La presentació del llibre ha clos amb el recordatori del provincial dels [caputxins de Catalunya](#), **fra Eduard Rey**, que ha demanat que cal ser com la figura del pastor que atia el foc: “Que aquest llibre ens ajudi sens dubte a fer un bon pessebre enguany”.